

 Tilskud
 J.nr. 2023 - 21031
 Ref. lopet
 Den 17. august 2023

Høringsnotat vedr. Vejledning om nationalt tilskud til kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering – 2023.

Udkast til Vejledning om nationalt tilskud til kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering – 2023 har været i offentlig høring via Høringsportalen i perioden 15. juni til 15. august 2023. Høringsmaterialet til vejledningen har også været udsendt til alle kommuner samt udvalgte interesseorganisationer, ministerier og styrelser. Høringen er blevet annonceret via et nyhedsbrev til de som abonnerer på Miljøstyrelsens nyhedsbrev om tilskud til vandprojekter. Høringen har medført 3 hørings svar (Limfjordsrådet, DANVA og KL), som fremgår af nedenstående tabel. Derudover har Erhvervsministeriet oplyst, at de ikke har nogen bemærkninger.

Tabel.1 Hørings svar samt Miljøstyrelsens bemærkninger.

Interessant	Hørings svar	Miljøstyrelsens bemærkning	Imødekommes / Imødekommes ikke
Økonomi & udbud/tilbud			
Limfjordsrådet	Egenfinansiering. Staten lægger stor fokus på muligheden for at kommunerne kan finansiere hele eller dele af vandløbsindsatserne. Muligheden kan være hensigtsmæssig under helt særlige omstændigheder. Aftalen mellem Stat og kommuner er, at Staten skal finansiere 100% af økonomien. Derfor bør Staten i sin administration af regelsættet i større omfang understøtte, at kommunerne reelt kan	Miljøstyrelsen er enig i, at kommunerne ikke forventes at medfinansiere projekter omfattet af vandplanindsatsen. Med den ændring, der fremgår af høringsmaterialet, lægges der alene op til, at i de tilfælde et projekt ikke kan gennemføres inden for referenceværdien * 1,5 (og der ikke er betydelig effekt) og kommunen alligevel ønsker at gennemføre projektet, <u>kan</u> kommunen vælge at egenfinansiere differencen mellem det maksimale	Imødekommes ikke

	<p>gennemføre projekterne uden egenfinansiering.</p>	<p>tilsagnsbeløb og projektets samlede omkostning. Dette skal alene ses som en mulighed for at gennemføre ikke-omkostningseffektive projekter, som kommunerne ikke er forpligtede til at gennemføre.</p> <p>Miljøstyrelsen er opmærksom på, at der derudover kan være projekter, hvor der i realiseringsfasen kan opstå ekstraudgifter, som kommunerne selv vil skulle finansiere. For at reducere risikoen for sådanne situationer opfordrer Miljøstyrelsen til, at der i forbindelse med ansøgning om tilskud udarbejdes robuste budgetter.</p>	
KL	<p>Af vejledningen fremgår det, at kommunerne selv kan lægge finansiering oven i de statslige tilskud. KL gør opmærksom på, at staten har ansvar for 100 % finansiering af kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering under statens vandområdeplaner.</p> <p>Det bør også gælde fx uforudsete udgifter, således at kommunerne realistisk kan gennemføre indsatserne uden mere eller mindre frivillig egenfinansiering.</p>	<p>Miljøstyrelsen er enig i, at kommunerne ikke er forpligtigede til at medfinansiere projekter omfattet af vandplanindsatsen, og at tilskudsordningen finansierer projekterne 100 %, så længe projekterne opfylder ordningens kriterier.</p> <p>Med den ændring, der fremgår af høringsmaterialet, lægges der alene op til, at i de tilfælde et projekt ikke kan gennemføres inden for referenceværdien * 1,5 (og der ikke er betydelig effekt), og kommunen alligevel ønsker at gennemføre projektet, <u>kan</u> kommunen vælge at egenfinansiere differencen mellem det maksimale tilsagnsbeløb og projektets samlede omkostning. Dette skal alene ses som en mulighed for at gennemføre ikke-omkostningseffektive projekter, som kommunerne ikke er forpligtede til at gennemføre.</p>	<p>Imødekommes ikke</p>

		Miljøstyrelsen kan via vandløbsordningen ikke give tilskud til ukendte udgifter. Det er ansøgers ansvar at forundersøge projektet tilstrækkeligt til at kunne budgettere for alle udgifter.	
Limfjordsrådet	<p>Årsværk.</p> <p>Definitionen på et årsværk i den nationale ordning er hævet fra 1513 timer til 1642 timer med et overhead på 18 %. Dette betyder en markant forringelse for den nationale ordning for kommunerne. Hertil kommer at årsværket ikke er det samme som i EHFAF-ordningen, hvor årsværket er beregnet til 1626 timer. I landbrugsstyrelsen benyttes et årsværk på 1513 timer. Et årsværk på 1642 timer er meget højt sat og en markant forringelse i forhold til at kommunerne holdes udgiftsneutrale på vandplanprojekterne. Når der benyttes egne medarbejdere i projekterne, bør det være muligt at kunne opnå den faktiske timeløn for den pågældende medarbejder, så de faktiske omkostninger i projektet dækkes.</p> <p>Limfjordsrådet finder, at der må være tale om en teknisk fejl og vil stærkt opfordre til ikke at forringe økonomien yderligere på vandløbsordningen – en økonomi der i forvejen ofte betyder, at kommunerne taber penge på at gennemføre det statslige indsatsprogram.</p> <p>Desuden konkret kommentaren til vejledningen side 4: Kommentaren ikke noget nyt ift. ovenstående.</p>	<p>Miljøstyrelsens definition af årsværk følger Økonomistyrelsens udkast til vejledning om effektiv tilskudsforvaltning, hvoraf det fremgår:</p> <p>”Når lønudgifter indregnes på grundlag af en beregnet timesats, skal der anvendes en beregningsteknisk årsnorm på 1.642 timer for den beregnede timesats. Årsnormen svarer til et årsværk på 1.924 timer fraregnet ferie og søgne-/helligdage. Det givne tilskud dækker feriepenge, mens der ikke gives indirekte tilskud til andre formål, der ikke er knyttet til projektet.</p> <p>Formålet med denne vejledning er at samle og systematisere de regler og den forvaltningspraksis, der er udviklet på tilskudsområdet.</p> <p>For så vidt angår den anbefalede fælles standardiserede tilskudspraksis opfordres til implementering med virkning for ansøgningspuljer, der udmøntes fra og med 2023”.</p>	Imødekommes ikke

KL	<p>Årsværk. Antallet af timer i et årsværk bør være ens for EHFAF-ordningen og den nationale ordning. I vejledningen er et årsværk (årsnorm) fastsat til at være 1642 timer i den nationale ordning og 1626 timer i EHFAF-ordningen. KL mener, at det er en stor forringelse for kommunernes økonomi at hæve timeantallet i et årsværk. KL mener, at timetallet i begge ordninger skal fastholdes som tidligere på 1513 timer. Landbrugsstyrelsen benytter i øvrigt også 1513 timer til et årsværk. I forbindelse med forhandling om økonomisk kompensation til kommunerne for ny lovgivning anvendes typisk en timenorm på 1418.</p>	<p>Miljøstyrelsens definition af årsværk følger Økonomistyrelsens udkast til vejledning om effektiv tilskudsforvaltning, hvoraf det fremgår:</p> <p>”Når lønudgifter indregnes på grundlag af en beregnet timesats, skal der anvendes en beregningsteknisk årsnorm på 1.642 timer for den beregnede timesats. Årsnormen svarer til et årsværk på 1.924 timer fraregnet ferie og søgne-/helligdage. Det givne tilskud dækker feriepenge, mens der ikke gives indirekte tilskud til andre formål, der ikke er knyttet til projektet.</p> <p>Formålet med denne vejledning er at samle og systematisere de regler og den forvaltningspraksis, der er udviklet på tilskudsområdet.</p> <p>For så vidt angår den anbefalede fælles standardiserede tilskudspraksis opfordres til implementering med virkning for ansøgningspuljer, der udmøntes fra og med 2023”.</p>	Imødekommes ikke
Limfjordsrådet	<p>Uforudsete udgifter. I vejledningen fremgår en række bemærkninger omkring uforudsete udgifter i forbindelse med gennemførelse af vandløbsindsatserne. For at kunne få dækket uforudsete udgifter lægges op til, at der generelt skal foretages undersøgelse af jordbundsforholdene i forbindelse med forundersøgelser, ligesom kriterierne for, at kommunerne kan få dækket udgifterne, er meget snævre. Der har ikke endnu været</p>	<p>Bemærkninger vedr. tilskudsordningen om uforudsete udgifter behandles ikke i dette høringsnotat.</p> <p>Miljøstyrelsen opfordrer ikke til, at der i vandløbsprojekter, der inkluderer rørlægninger, hver gang skal gennemføres omfattende jordbundsundersøgelser. Derimod opfordres til at foretage undersøgelse af jordbunden svarende til den vurderede risiko.</p>	Imødekommes ikke

	<p>udbetalt midler fra puljen. Det er stærkt problematisk, at kommunerne ikke kan få dækket uforudsete udgifter i forbindelse med gennemførelse af vandløbsprojekter, som ifølge aftalen skulle være fuldt finansieret. Det er ikke hensigtsmæssigt, at der hver gang et vandløbsprojekt, der inkluderer rørlægninger, skal gennemføres et dyrt og omfattende undersøgelsesprogram i forundersøgelserne – det synes ikke at være i tråd med god forvaltningsskik at kaste penge på noget, der normalt ingen problemer er i. Limfjordsrådet opfordrer til at revurdere vejledningen, så uforudsete udgifter administreres ud fra en bredere tilgang, der reelt giver kommunerne mulighed for at få dækket uforudsete udgifter. Samtidig opfordres Miljøstyrelsen til at sikre, at der ikke skal udføres større jordprøvetagningsprogrammer generelt, men kun hvor der er en rimelig mistanke om et forhold, der kan udløse ekstra udgifter.</p> <p>Desuden en konkret kommentar til ”OBS-afsnit” i vejledningen side 9. Det menes ikke at det er økonomisk hensigtsmæssigt at udarbejde en jordbundsmæssig undersøgelse.</p>	<p>Miljøstyrelsen kan via vandløbsordningen ikke give tilsagn til ukendte udgifter. Det er ansøgers ansvar at forundersøge projektet tilstrækkeligt til at kunne budgettere for alle udgifter. Der opfordres til at udarbejde robuste budgetter.</p>	
KL	<p>Håndteringen af uforudsete udgifter, hvor der pt. ikke kan opnås midler i tilfælde, hvor der stødes på jordforurening under anlægsarbejde, tvinger kommunerne til at lave omfattende undersøgelser af jordforhold i forundersøgelsen. Dette arbejde vil langt de fleste gange vil være unødvendigt og spild af penge.</p>	<p>Miljøstyrelsen opfordrer ikke til, at der i vandløbsprojekter, der inkluderer rørlægninger, hver gang skal gennemføres omfattende jordbundsundersøgelser. Derimod opfordres til at foretage undersøgelse af jordbunden svarende til den vurderede risiko.</p>	<p>Imødekommes ikke</p>

	<p>Erfaringen viser, at jordforurening kan være meget lokal og uforudsigelig. Samtidig oplever kommuner at få afvist dækning af uforudsete udgifter til håndtering af fx byggeaffald på trods af, at de ikke på rimelig vis kunne forudse det.</p> <p>Hvis Miljøstyrelsen fastholder ovennævnte praksis, bør det beskrives i hvilket omfang, der skal udføres jordbundsundersøgelser for at være dækket ind under ordningen for uforudsete udgifter. Ellers kan man ende i en situation, hvor der er lavet jordbundsundersøgelse, som ikke har afdækket en lokal forurening, og som kommunen så alligevel skal dække med egne midler. Det finder KL ikke rimeligt.</p> <p>KL ønsker at praksis ændres, så fund af forurening under anlægsarbejde dækkes som uforudset udgift. Det vurderes at alternativet, hvor jorden undersøges i forundersøgelsen, samlet set bliver langt dyrere.</p> <p>Dertil kommer spørgsmålet om Miljøstyrelsen også forventer jordbundsundersøgelser i forundersøgelser uden detailprojekt, hvor det endelige projektforslag først fastlægges under realiseringstilsagnet?</p>	<p>Det er projektejer, der skal tage stilling til i hvor detaljeret grad, der skal udføres jordbundsundersøgelser</p> <p>Miljøstyrelsen kan via vandløbsordningen ikke give tilsagn til ukendte udgifter. Det er ansøgers ansvar at forundersøge projektet tilstrækkeligt til at kunne budgettere for alle udgifter. Der opfordres til at udarbejde robuste budgetter.</p>	
Limfjordsrådet	<p>Jf. vejledningen, side 20 står "Miljøstyrelsen vurderer billigste tilbud på tilsagnsniveau. Vælger tilsagnshaver et dyrere tilbud, kan der kun opnås tilskud svarende til billigste tilbud.</p>	<p>Tilskudsordningens formål er at opnå målopfyldelse. Da alle tilbud skal sikre målopfyldelse, kan Miljøstyrelsen kun give tilskud til et beløb, der svarer til det billigste tilbud.</p>	Ikke relevant

	<p>Ansøger skal dermed kunne dokumentere billigste tilbud (det er ikke et krav for anlægstilbud under 300.000 kr. samt for varer eller tjenesteydelser under 500.000 kr.).”</p> <p>Limfjordsrådet ønsker præciseret, at det er muligt i "samlede projekter at indhente flere tilbud iht. faglige, tidsmæssige, økonomiske eller andre gode grunde til opdelinger af "projektet"</p>	<p>Ét tilsagn er som udgangspunkt ét projekt. Hvis en kommune derimod ønsker at opdele et projekt i flere mindre projekter (tilbud), såfremt dette er muligt i henhold til udbudsloven, vil kommunens tilsagn for projektet, som indeholder flere projekter (tilbud), være summen af det billigste tilbud fra hvert projekt/vandområde.</p> <p>Informationen fremgår allerede af vejledningen, det vurderes ikke nødvendigt med yderlig præcisering.</p>	
KL	<p>KL mener, at vejledningen bør beskrive, hvordan ansøger skal indhente tilbud på ydelser over 100.000 kr., hvis kommunen har ansøgt flere projekter i samme tilsagn. Det er uklart.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Må man fx udbyde dem i ét samlet udbud med fællesøkonomi? – Eller skal de enkelte projekter udbydes enkeltvis og holdes økonomisk adskilt? – Hvis man fx har søgt 4 projekter i ét tilsagn, må man så udbyde dem to og to? 	<p>Den nationale vandløbsordning følger reglerne for udbuds- og tilbudsloven, hvor der ikke er krav om at indhente tilbud på ydelser over 100.000 kr. uanset om det gælder for et eller flere projekter. Vejledningen indeholder derfor ikke beskrivelse af indhentelse af tilbud på ydelser over 100.000 kr.</p> <p>Det er præciseret i vejledningen, at det er muligt, at søge om tilsagn til op til 5 vandområder i én ansøgning, og at der i sådanne tilfælde tages udgangspunkt i projektets samlede omkostningseffektivitet baseret på summen af de enkelte vandområders referenceværdi. Samtidig fremgår det af vejledningen, at Miljøstyrelsen vurderer tilbud på tilsagnsniveau.</p> <p>Miljøstyrelsen forventer derfor, at de vandområder, der er søgt i et samlet projekt og opnået ét tilsagn, udbydes i ét samlet udbud med fællesøkonomi.</p>	<p>Imødekommes ikke</p>

		Ét tilsagn er som udgangspunkt ét projekt. Hvis en kommune derimod ønsker at opdele et projekt i flere mindre projekter (tilbud), såfremt dette er muligt i henhold til udbudsloven, vil kommunens tilsagn for projektet, som indeholder flere projekter (tilbud), være summen af det billigste tilbud fra hvert projekt/vandområde.	
Limfjordsrådet	Afsnit 3, side 4 fremgår ”For tilsagn over 1 mio. kr. skal tilsagnshaver indsende regnskab, som skal være vedlagt en revisorerklæring.” Limfjordsrådet ønsker krav til regnskab og revisorerklæring præciseret.	Der er ikke lagt op til ændring af slutregnskaber. Ved indsendelse af et slutregnskab bør tilsagnshaver fortsat gøre brug af det skema, der ligger på vandprojekter.dk. Mht. revisorerklæringen vil materialet blive lagt på hjemmesiden vandprojekter.dk (på siden for den nationale ordning) senest ved åbning af ansøgningsperioden.	Imødekommes
Limfjordsrådet	Side 18 står: På udbetalingstidspunktet skal kommunen dokumentere omkostningerne til eget personale via tidsregistrering og dokumentation for lønomkostninger, da der kun kan udbetales tilsagn svarende til den faktiske lønudgift for de tilknyttede medarbejdere. Det bør slettes, hvis det ikke er i overensstemmelse med de nye regler.	Teksten tilrettes. Det er korrekt, at der ikke kræves indsendelse af dokumentation for lønomkostninger medmindre, at sagen udvælges til kontrol.	Imødekommes
Limfjordsrådet	Påpeger, at i afsnit 3, side 4 står ” For tilsagn under 1 mio.100.000 kr.”	Tekstmæssig fejl. Rettes til ”For tilsagn under 100.000 kr.”	Imødekommes
Tekniske bemærkninger			
Limfjordsrådet	Opdeling af vandområder. Med henblik på at opnå et operationelt indsatsprogram er det vigtigt at tage højde for den store kompleksitet, der findes i vandløbsindsatserne. En opdeling af vandområdet kan være en fornuftig løsning, der kan muliggøre gennemførelse af indsatsen i	På baggrund af efterspørgsel blev det i vp2 og vp3 muligt at sammenlægge flere indsatsers referenceværdi for et projekt. Beregningen af referenceværdier er baseret på baggrund af hele vandområdet.	Imødekommes ikke

	<p>en del af vandområdet. Muligheden for opdeling findes ifølge vejledningen, men i praksis får kommunerne afslag på denne mulighed. Hermed falder gennemførelse af indsatsen. Opdelingen af vandområder er kun mulig såfremt helt snævre kriterier er opfyldt. Limfjordsrådet foreslår, at de nuværende kriterier udvides til at omfatte flere situationer.</p> <p>Konkret kommentar side 16 i vejledningen foreslår supplerende muligheder for opdeling af vandområder, såsom Natura2000, lavbundsprojekter, lodsejermodstand, ringe vandmængde o.l.</p>	<p>Det vurderes ikke at være administrativt hensigtsmæssigt at tilføje øvrige muligheder for opdeling af vandområders indsatser.</p> <p>Lodsejermodstand er ikke en gyldig grund til ikke at gennemføre en fastlagt indsats. Hvis der i vandområdet også er et igangværende projekt med fx vådområde eller lavbund, vil det være muligt at fratække dette areal.</p> <p>Der findes desuden muligheder for fritagelse af indsatser. Fritagelse for gennemførelse af indsats behandles individuelt, og har ikke noget med tilskudsordningen at gøre.</p> <p>Som følge af ændring i bekendtgørelsen ændres vejledningstekst fra "Et vandområde kan deles i to, hvis..." til "Et vandområde kan deles, hvis..." således at der nu er mulighed for opdeling i flere projekter end to.</p>	
Limfjordsrådet	Påpeger, at det er uhensigtsmæssigt, at der kun kan være én ansøgning ad gangen i ansøgningssystemet (jf. side 5 i vejledningen)	Miljøstyrelsen er enig i, at det er en uhensigtsmæssig begrænsning og vil i fremtidige ændringer af ansøgningsmodulet arbejde for, at ansøger kan have flere åbne ansøgninger/kladder ad gangen.	Imødekommes ikke pt. men mulighed for ændring undersøges
Betydelig effekt			
Limfjordsrådet	Kriterierne for "betydelig effekt" bør udvides til at kunne gælde flere væsentlige vandløbsindsatser. Inden for de enkelte projekter er der et stort spænd i den økonomi, der er nødvendig for at realisere projekterne, som afhænger af tekniske forhold, afværgeforanstaltninger, kulturhistorie, naturbeskyttelseshensyn, beskyttelse af	<p>Følgende fremgår af de gældende retningslinjer om betydelig effekt:</p> <p>Et projekt med et ansøgt beløb på mere end 1,5 gange den vejledende referenceværdi kan efter en konkret vurdering anses som tilskudsberettiget, hvis gennemførelsen af indsatsen vil have betydelig effekt i forhold til formålet med</p>	Imødekommes ikke

	<p>habitatdirektiv arter m.v. Regelsættet om betydelig effekt bør således udvides til at omfatte flere værdifulde vandløbsprojekter ud fra konkrete faglige kriterier.</p> <p>Eksempler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • værdifulde kildebække • vandløb med speciel fauna og flora • korridorer mellem vigtige gyde- og opvækstområder for laksefisk og andre arter • Forekomst af vigtige gyde- og opvækstområder for laksefisk eller andre fisk i vandsystemet • Natura2000 beskyttelse eller anden beskyttelse af naturværdier • Væsentlige indsatser på vandsystem niveau, herunder store/centrale spærringer • Væsentligt fordyrende elementer i projekter omfattet af ovenstående <p>Der er desuden en konkret kommentar side 12 i vejledningen med samme bemærkning.</p>	<p>vandløbsindsatsen. Da formålet med vandløbsindsatsen er at opnå målopfyldelse i vandområdet, forstås der med betydelig effekt mere end blot målopfyldelse. Det kan eksempelvis være, at gennemførelsen af projektet restaurerer eller skaber passage til en helt særlig vandløbsstrækning eller tilgodeser nogle helt særlige biologiske eller naturmæssige forhold.</p> <p>De nuværende kriterier omfatter således i de fleste tilfælde netop de strækninger, som Limfjordsrådet anbefaler.</p> <p>De nuværende retningslinjer omfatter desuden allerede Natura2000-områder, hvor der er vandløbslevende arter på udpegningsgrundlaget.</p> <p>Mht. store/centrale spærringer er de også allerede omfattet, da de vil åbne op for over 10 km opstrømsliggende, målsatte vandløb.</p> <p>Væsentligt fordyrende elementer vil ikke nødvendigvis medføre en betydelig effekt, derfor vil dette punkt ikke indgå som en af retningslinjerne.</p>	
Generelle bemærkninger			
DANVA	Foreslår at der et passende sted i vejledningen opfordres til koordinering/dialog med de kommunale forsyningsselskaber, der kan have vandløbsrelaterede projekter i gang samtidig – fx nye udledninger. Dette for at sikre synergieffekter	Miljøstyrelsen forventer, at kommunerne allerede har en løbende dialog med forsyningsselskaber vedrørende vandløbsprojekter.	Imødekommes ikke

KL	Det er positivt, at det nu er muligt at få dækket udgift til revisorerklæringer under den nationale ordning. Det burde også indføres under EHFAF-ordningen.	Bemærkning vedrørende EHFAF- ordningen behandles ikke her.	-
KL	Samtidig er der indført en klar adskillelse mellem hvilken type vandløb, der kan modtage støtte under hhv. EHFAF-ordningen og den nationale ordning.	Bemærkningen kræver ikke videre behandling. Tiltag er allerede imødekommet.	-
KL	KL påskønner, at der gennem ændring i kriterier for prioritering af ansøgninger lægges op til længere ansøgningsrunder med løbende sagsbehandling. Flexibilitet i ansøgningstidspunkt har været et stort ønske fra kommunerne.	Bemærkningen kræver ikke videre behandling. Tiltag er allerede imødekommet.	-
KL	Kommunerne har 1½ år mindre til at implementere vandområdeplanen, pga. forsinkelse. Det betyder, at kommunerne skal nå 6 års oprindelig indsats på ca. 4½ år fra sidste kvartal af 2023 til 2027. KL og kommunerne lægger sig i selen for at nå i mål, men det kræver et fokus fra statens side på at fjerne barrierer og løbende, tæt samarbejde. Derfor er det vigtigt: – At rammerne for kommunerne bliver så fleksible som muligt, hvis vi skal nå i mål – At de forskellige tilskudsordninger spiller sammen og der er klare, enslydende regler og rammer samt god vejledning – At der er gennemsigtighed for lodsejere og at vilkår ikke ændres undervejs i projektet.	Miljøstyrelsen bestræber sig for at lave klare regler og en god vejledning. Der prioriteres, at den nationale ordning skal være så fleksibel som muligt samtidig med, at ordningen også kan administreres sikkert og forsvarligt. Miljøstyrelsen arbejder løbende med at ensrette tilskudsordninger inden for samme styrelse eller med samme indsatser. Den nationale vandløbsordning er løbende blevet justeret både med henblik på at gøre ordningen mere fleksibel og for at gøre den mere administrativt sikker, herunder er vejledningsmaterialet tydeliggjort. Miljøstyrelsen ønsker at fastholde tilsagn i henholdsvis forundersøgelse og realisering, idet realiseringsprojektets budget først udarbejdes under forundersøgelsen. Der er dermed ikke udarbejdet et realistisk budget før forundersøgelsen er udarbejdet. Desuden kan	Delvis imødekommet/ Imødekommes ikke

	<p>Miljøstyrelsen kunne lade sig inspirere af andre tilskudsordninger for optimering af proces og større fleksibilitet.</p> <p>KL foreslår, at der, ligesom i klimalavbundsordningen, kun ansøges om tilskud til et projekt om vandløbsrestaurering én gang. I forhold til økonomi bør der gives tilsagn til en ramme, som svarer til det maksimale samlede beløb til både forundersøgelse, detailprojekt og gennemførelse, der kan gives til projektet for, at det er omkostningseffektivt. Miljøstyrelsen kan efter endt forundersøgelse godkende, at projektet går videre til etableringsfasen. Der skal selvfølgelig være mulighed for at forøge den økonomiske ramme i særlige tilfælde.</p>	<p>Miljøstyrelsen ikke give tilsagn til ukendte udgifter.</p> <p>Miljøstyrelsen er desuden opmærksom på at både forundersøgelser og realiseringsprojekter kan være i proces meget længe. Det ønskes ikke at hensætte store tilskudsbeløb, som potentielt ikke vil blive realiseret, fordi det i forundersøgelsen konkluderes, at projektet ikke er realiserbart.</p> <p>Med indførelse af længere ansøgningsrunder med løbende sagsbehandling er ulemperne ved at afvente ny ansøgningsrunde mellem forundersøgelse og realisering væsentlig reduceret.</p>	
--	---	---	--